

---

*Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta
Puheenjohtaja*

13.6.2023

David McAllister
Puheenjohtaja
Ulkoasiainvaliokunta

Bernd Lange
Puheenjohtaja
Kansainvälisen kaupan valiokunta
BRYSSEL

Asia: Lausunto EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kauppaa- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanoa koskevista vuosien 2021 ja 2022 kertomuksista (2022/2188(INI))

Arvoisat puheenjohtajat

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta on päättänyt antaa edellä mainitussa menettelyssä lausuntonsa valiokunnillenne kirjeen muodossa.

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta käsitteli asiaa ja antoi lausuntonsa 15. kesäkuuta 2023¹. Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta pyytää asiasta vastaavia ulkoasiainvaliokuntaa ja kansainvälisen

---

¹ Lopullisessa äänestyksessä olivat läsnä seuraavat jäsenet: Pascal Canfin (puheenjohtaja), Bas Eickhout (varapuheenjohtaja), César Luena (varapuheenjohtaja), Marian-Jean Marinescu (varapuheenjohtaja), Sergio Berlato, Mathilde Androuët, Maria Arena, Aurélie Beigneux, Tom Berendsen, Alexander Bernhuber, Malin Björk, Michael Bloss, Franc Bogovič, Traian Băsescu, Daniel Caspary, Antoni Comín i Oliveres, Rosanna Conte, Maria Angela Danzi, Esther de Lange, Christian Doleschal, Herbert Dorfmann, Lena Düpont, Agnès Evren, Malte Gallée, Andreas Glueck, Catherine Griset, Roman Haider, Christophe Hansen, Martin Hojsík, Pär Holmgren, Jan Huitema, Yannick Jadot, Adam Jarubas, Karin Karlsbro, Petros Kokkalis, Joanna Kopcińska, Peter Liese, Sylvia Limmer, Fulvio Martusciello, Sara Matthieu, Marina Mesure, Tilly Metz, Silvia Modig, Dolors Montserrat, Grace O'Sullivan, Max Orville, Alessandro Panza, Jutta Paulus, Francesca Peppucci, Jessica Polfjärd, Erik Poulsen, Nicola Procaccini, Inma Rodríguez-Piñero, Rob Rooken, Robert Roos, Maria Veronica Rossi, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Simone Schmiedtbauer, Christine Schneider, Günther Sidl, Ivan Vilibor Sinčić, Róza Thun und Hohenstein, Nils Torvalds, Edina Tóth, Tom Vandenkendelaere, Achille Variati, Nikolaj Villumsen, Petar Vitanov, Veronika Vrecionová, Mick Wallace, Sarah Wiener, Emma Wiesner, Michal Wiezik, Tiemo Wölken, Anna Zalewska.

kaupan valiokuntaa ottamaan nämä näkökohdat huomioon ja muistuttaa, että ENVI-valiokunnalla on sovittu yksinomainen toimivalta komission ensimmäisen kauppaja yhteistyösopimusta koskevan kertomuksen (2021) 7.1 luvun sivulla 15 olevien ympäristöä ja ilmastoa koskevien 3–5 kohdan osalta ja komission toisen kauppaja yhteistyösopimusta koskevan kertomuksen (2022) 5.2.2 luvun sivulla 13 olevan 2 kohdan osalta.

Kunnioittavasti

Pascal Canfin

Yleiset huomautukset

1. panee tyytyväisenä merkille komission rakentavan lähestymistavan käytännön ratkaisujen löytämiseksi, mukaan lukien osapuolten sopimat erityiset tilapäiset joustomahdollisuudet, joilla rajoitetaan Irlantia ja Pohjois-Irlantia koskevan pöytäkirjan täytäntöönpanosta aiheutuvia häiriöitä tiettyjen tuotteiden kauppaan Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin välillä, mukaan lukien lääkkeiden ja tiettyjen jäädytettyjen lihojen ja muiden elintarvikkeiden toimittaminen supermarketille;
2. suhtautuu myönteisesti 24. maaliskuuta 2023 hyväksytyyn Windsorin puitteistoon, jossa osapuolet sitoutuvat sitoviin oikeudellisiin velvoitteisiin, joilla säilytetään pöytäkirjan keskeinen sisältö ja vahvistetaan joustavan mutta tehokkaan täytäntöönpanon ehdot; suhtautuu myönteisesti Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen tässä yhteydessä antamaan ilmoitukseen, että se keskeyttää ehdotetun Pohjois-Irlannin pöytäkirjaa koskevan lakiesityksen käsittelyn ja hyllyttää sen;
3. toteaa, että Windsorin puitteiston järjestelyt tarjoavat mahdollisuuden uuteen ystävällismieliseen kahdenväliseen yhteistyöhön; kehottaa komissiota hyödyntämään kaikilta osin kauppa- ja yhteistyösopimuksen käyttämätöntä potentiaalia ja maksimoimaan EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisten suhteiden tarjoamat mahdollisuudet tavoilla, jotka hyödyttävät molempia osapuolia, siten, että tehdään ystävällismielistä yhteistyötä yhteisissä kysymyksissä kansainvälisillä foorumeilla ja suhteessa kolmansiin maihin, jotta voidaan erityisesti saavuttaa mahdollisimman korkea tavoitetaso ilmastotoimissa, mukaan lukien ilmastonmuutoksen hillitseminen, ilmastokestävyys, ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja ilmastorahoituksen käyttöönotto ja tukea biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien säilyttämistä, suojelua, ennallistamista ja kestävää hoitoa kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi; kehottaa komissiota koordinoimaan toimia, joilla edistetään kaikkien alojen ekologista siirtymää oikeudenmukaisella ja osallistavalla tavalla samalla kun vahvistetaan teollisuuden riippumattomuutta ja kansainvälistä kilpailukykyä;
4. suhtautuu myönteisesti Windsorin puitteistoon perustuvaan terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevaan ehdotukseen ja pitää sitä keinona edistää pysyvän ratkaisun löytämistä tiettyjen tavaroiden lähetysten tuloon Pohjois-Irlantiin Yhdistyneen kuningaskunnan muista osista, kun siihen liitetään suojatoimenpiteitä, joilla suojellaan sisämarkkinoiden eheyttä ja ihmisten, eläinten ja kasvien terveyttä sekä kuluttajien etuja unionissa; kehottaa seuraamaan yhteinen terveys -lähestymistavan vahvistamista yhdenmetyksi ja yhtenäistäväksi lähestymistavaksi, jonka tavoitteena on tasapainottaa ja optimoida kestävästi ihmisten, eläinten ja ekosysteemien terveys; korostaa, että lemmikkieläinten kuljetuksiin liittyvien sääntöjen ja menettelyjen olisi oltava eläinten suojelua koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen mukaisia ja niissä olisi otettava huomioon eläinten hyvinvointia koskevat ”viisi vapautta”; korostaa, että ehdotetut ratkaisut edellyttävät asianmukaista ja tehokasta täytäntöönpanoa ja seurantaa ja että niiden edellytyksenä on muun muassa se, että Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset saavat valmiiksi täysin toimivat raja-asetat, joilla on riittävät resurssit, sekä pääsy unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan tietokantoihin ja niiden välinen yhteensopivuus;

5. toteaa, että Yhdistyneen kuningaskunnan poistuminen EU:n sisämarkkinoilta ja tulliliitosta merkitsee sitä, että molemmat osapuolet pitävät yllä erillisiä järjestelmiä, joilla säännellään ihmisten, kasvien ja eläinten terveyttä; toteaa, että terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevat määräykset heijastavat suurelta osin WTO:n sääntöjä näillä aloilla;
6. suhtautuu myönteisesti Windsorin puitteistoon perustuvaan lääkkeitä koskevaan ehdotukseen, joka olisi pysyvä ratkaisu, jolla varmistetaan, että Pohjois-Irlannissa asuvat ihmiset saavat kaikki lääkkeet, myös uudet lääkkeet, kuten syöpälääkkeet, samaan aikaan ja samoin ehdoin kuin Isossa-Britanniassa asuvat, ja katsoo, että ehdotukseen on liitettävä suoja- ja toimenpiteet, joilla varmistetaan, että mitään Pohjois-Irlannissa markkinoille saatettuja lääkkeitä ei aseteta saataville missään jäsenvaltiossa; kehottaa komissiota seuraamaan erityisesti peukaloinnin paljastaviin mekanismeihin liittyviä näkökohtia Yhdistyneessä kuningaskunnassa, koska Pohjois-Irlantia varten markkinoitujen lääkkeiden turvaominaisuuksia koskevat EU:n velvoitteet on poistettu; korostaa, että myös lääkkeitä koskevan ehdotuksen tarjoamaa joustavuutta on seurattava asianmukaisesti, jotta estetään Pohjois-Irlantia varten markkinoitujen Yhdistyneen kuningaskunnan lääkkeiden laitton jakelu sisämarkkinoille ja varmistetaan, että ne pysyvät Pohjois-Irlannissa;
7. korostaa, että komission on seurattava Windsorin puitteistossa vahvistettujen suoja- ja toimenpiteiden täytäntöönpanoa ja soveltamista; korostaa tarvetta olla valmis hyödyntämään kaikilta osin kauppaa- ja yhteistyösopimuksen, erosopimuksen ja Windsorin puitteiston mukaisia riitojenratkaisuvälineitä, jos Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset eivät noudata sääntöjä; korostaa tarvetta seurata eroja, joita Yhdistyneen kuningaskunnan sääntelyssä on verrattuna elintarviketurvaa sekä ihmisten, eläinten ja kasvien terveyttä koskeviin EU:n vaatimuksiin;
8. korostaa, että Euroopan parlamentin olisi valvottava mahdollisimman tarkasti kauppaa- ja yhteistyösopimuksen ja Windsorin puitteiston täytäntöönpanoa osallistumalla aktiivisesti parlamentaariseen kumppanuuskokoukseen; korostaa lisäksi, että parlamentin valiokuntien olisi vaadittava komissiota tekemään selkoa osallistumisestaan sekakomiteaan, kumppanuusneuvostoon, erityiskaupakomiteoihin ja työryhmiin; katsoo, että Euroopan parlamentin olisi myös osallistuttava sopimusten mahdollisiin tuleviin tarkistusmenettelyihin ja että ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan olisi oltava mukana kaikilla asiaankuuluvilla aloilla;

Ympäristö ja ilmasto (ENVI-valiokunnan yksinomainen toimivalta)

9. palauttaa mieliin EU:n ilmastotavoitteen vähentää EU:n kasvihuonekaasujen nettopäästöjä 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasoihin verrattuna ja saavuttaa kasvihuonekaasujen nollanettopäästöt vuoteen 2050 mennessä, ja toteaa, että tämä tavoite on vahvistettu eurooppalaisessa ilmastolaissa ja että se pannaan täytäntöön äskettäin hyväksytyssä 55-valmiuspaketissa;
10. kehottaa komissiota seuraamaan Yhdistyneen kuningaskunnan päästökauppajärjestelmän käytännön täytäntöönpanoa, tavoitetasoa ja tehokkuutta; kehottaa komissiota ottamaan huomioon, että jos näiden kahden järjestelmän välillä ilmenee merkittäviä eroja, tämä saattaisi johtaa tasapuolisten toimintaedellytysten

vääristymiseen, ja että tämä asia olisi näin ollen otettava huomioon sovellettaessa EU:n hiilirajamekanismia; kehottaa komissiota tutkimaan mahdollisuuksia kahdenväliseen yhteistyöhön, mukaan lukien yhteyden luominen Yhdistyneen kuningaskunnan päästökauppajärjestelmän ja EU:n päästökauppajärjestelmän välille heikentämättä EU:n päästökauppajärjestelmän eheyttä ja tehokkuutta, samaan tapaan kuin EU:n ja Sveitsin valaliiton välisessä sopimuksessa niiden kasvihuonekaasujen päästökauppajärjestelmien välisestä yhteydestä;

11. muistuttaa, että EU ottaa vuosina 2026–2034 vaiheittain käyttöön raudan, teräksen, sementin, alumiinin, lannoitteiden, sähkön ja vedyn sekä tietyin edellytyksin epäsuorien päästöjen hiilirajamekanismin (CBAM) sen varmistamiseksi, että EU:n ja maailmanlaajuisia ilmastopyrkimyksiä ei heikennetä siirtämällä tuotantoa EU:sta maihin, joissa ilmastopolitiikan tavoitetaso on alhaisempi; pitää myönteisenä, että Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus on käynnistänyt Yhdistyneen kuningaskunnan hiilirajamekanismia koskevan selvityksen, jossa tarkastellaan sitä, minkälainen rooli hiilirajamekanismilla voisi olla mahdollisen hiilivuodon torjunnassa ja Yhdistyneen kuningaskunnan ympäristötavoitteiden saavuttamisessa ottaen samalla huomioon laajemmat vaikutukset, riskit ja mahdollisuudet, joita voi ilmaantua; kehottaa komissiota seuraamaan Yhdistyneen kuningaskunnan hiilirajamekanismia koskevaa politiikkaa ja tutkimaan yhteistyömahdollisuuksia tasapuolisten toimintaedellytysten ja ilmastonsuojelun parantamiseksi maailmanlaajuisesti;
12. muistuttaa, että kauppaja yhteistyösopimuksessa edellytetään, että osapuolet eivät heikennä tai alenna sosiaaliasioihin, työhön tai ympäristöön liittyvän suojelun tasoaan alle siirtymäkauden lopussa vuonna 2020 vallinneen tason (suojelun tason säilyttäminen), jolloin osapuoli voi toteuttaa asianmukaisia tasapainottavia toimenpiteitä tasoittaakseen kauppaan tai investointeihin kohdistuvia merkittäviä (kielteisiä) vaikutuksia, jotka johtuvat osapuolten välisistä ”merkittävistä eroista”; muistuttaa, että ilmastomuutosta ja erityisesti ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä koskevat nykyiset sitoumukset ja tavoitteet ovat edelleen voimassa molempien osapuolten osalta;
13. korostaa, että ennen Yhdistyneen kuningaskunnan eroamista komissio oli käynnistänyt useita rikkomusmenettelyjä Yhdistynyttä kuningaskuntaa vastaan ympäristöalalla, myös ilman ja veden laadun osalta; korostaa, että ympäristönsuojelun erot näillä osa-alueilla voivat niiden rajat ylittävän luonteen vuoksi vaarantaa ilman ja veden laadun EU:ssa;
14. panee merkille, että marraskuussa 2021 perustettiin ympäristönsuojeluvirasto (OEP) vuoden 2021 ympäristölain nojalla; kehottaa komissiota seuraamaan, onko virastolle annettu riittävät valtuudet ja resurssit, jotta se voi valvoa tehokkaasti ympäristösääntöjen täytäntöönpanoa kauppaja yhteistyösopimuksen velvoitteiden mukaisesti, ja pannaanko ympäristösitoumukset ja sekundaarilainsäädäntö tehokkaasti täytäntöön ja valvotaanko niiden noudattamista;
15. panee merkille, että Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus julkaisi joulukuussa 2022 ensimmäiset oikeudellisesti sitovat ympäristötavoitteet vuoden 2021 ympäristölain mukaisesti sekä tammikuussa 2023 ympäristön parantamista koskevan suunnitelman; kehottaa yhdenmukaistamaan EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan ilmasto- ja ympäristönsuojelutavoitteet tarkasti ja korkeimpien tavoitteiden mukaisesti ja varmistamaan, että tasapuoliset toimintaedellytykset säilyvät;

16. muistuttaa, että Yhdistynyt kuningaskunta ei enää kuulu Euroopan kemikaalivirastoon (ECHA) eikä sitä sido kemikaaleja koskeva ETA:n sääntelykehys (EU:n REACH-asetus); korostaa, että Yhdistyneen kuningaskunnan uuden sääntelykehys (REACH-asetuksen) on oltava yhtä vaikuttava ja avoin kuin EU:n REACH-asetus; kehottaa komissiota seuraamaan, onko Yhdistyneen kuningaskunnan kemikaaliturvallisuuden hallinnassa tapahtunut sääntelyn taantumista ja onko siinä eroavaisuuksia ETA:n kemikaaleja koskevaan sääntelykehykseen verrattuna, erityisesti kun otetaan huomioon EU:n REACH-asetuksen tuleva tarkistus; kehottaa komissiota tekemään yhteistyötä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten kanssa, jotta varmistetaan yhdenmukaiset sääntelykehykset, joilla olisi pyrittävä varmistamaan kemikaaliturvallisuuden hallinnan mahdollisimman korkea taso EU:ssa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa;

Terveyteen liittyvät näkökohdat

17. palauttaa mieliin, että parhaillaan tehdään lääkelainsäädännön tarkistamiseen tähtävää lainsäädäntötyötä, jolla pyritään myös lievittämään Kyproksen, Irlannin ja Maltan markkinoiden historiallista riippuvuutta Yhdistyneestä kuningaskunnasta tai sen kautta tulevista lääketoimituksista; korostaa tarvetta varmistaa lääkkeiden saatavuus, kohtuuhintaisuus ja toimitusvarmuus sekä strateginen lähestymistapa ympäristössä oleviin lääkeaineisiin, jotta voidaan torjua lääkeaineiden aiheuttamaa pilaantumista;
18. panee merkille, että Englannissa hyväksyttiin 23. maaliskuuta 2023 geeniteknologiaa (täsmäjalostus) koskeva lakialoite, jossa tarkistetaan muuntogeenisten ja täsmäjalostettujen kasvien ja eläinten levittämistä, markkinoille saattamista ja riskinarviointia koskevia sääntöjä poistamalla ne muuntogeenisten organismien (GMO) sääntelyjärjestelmästä; panee merkille, että Skotlannin ja Walesin parlamentit eivät ole hyväksyneet lakiehdotusta; pitää erittäin huolestuttavana tämän alan sääntelyeroja, jotka voivat johtaa siihen, että EU:hun tuodaan muuntogeenisiä tuotteita monenkirjavien turvallisuustarkastuksien kautta tai ilman asianmukaisia merkintöjä;
19. panee tyytyväisenä merkille terveysturvallisuuden alan yhteistyötä koskevat määräykset, joiden ansiosta osapuolet ja jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat vaihtaa asiaankuuluvia tietoja, mutta pitää valitettavana, että tämä yhteistyö rajoittuu merkittävien kansanterveyteen kohdistuvien riskien arviointiin ja kansanterveyden suojelemiseksi mahdollisesti tarvittavien toimenpiteiden koordinointiin; korostaa, että covid-19-pandemia on lisännyt tarvetta tiiviimpään yhteistyöhön terveysasioissa sekä jäseneltyyn ja säännölliseen viranomaisten ja sidosryhmien väliseen kaksisuuntaiseen viestintään, jotta kriisitilanteisiin voidaan reagoida paremmin;

Ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunta pyytää asiasta vastaavia ulkoasiainvaliokuntaa ja kansainvälisen kaupan valiokuntaa käsittelemään edellä esitettyjä näkemyksiä ja sisällyttämään ne EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kauppaja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanoa koskevaan mietintöön edellä esitetyn kannan huomioon ottamiseksi.